

Das griechisch-römische Schulwesen zur Zeit des ausgehenden Heidentums. Von Dr. Gerhard Rauschen. Bonn.

A görög-római pogányság összeomlása a negyedik században megy végbe. Ez érdekes korszak, Nagy Konstantinus és I. Theodosius kora, iskolatörténeti szempontból különösen tanulságos, mert a római császárság iskolaügyéről egy századból sincs annyi tudósításunk, mint épen e korból; nevezetesen a főiskolai oktatásról vannak kitűnő forrásaink. E kor iskolaügyét már ismételten feldolgozták monographikus tanulmányokban. A legújabb ily feldolgozás az előttünk levő értekezés.

Rauschen értekezése két részre oszlik. Az első tárgyalja az elemi és középfokú oktatást, a második pedig a főiskolait. Csak a második rész tárgyalása vonatkozik szorosan a IV. századra, míg az első részben adott kép nagyobbára a római császárság régebbi századaira is érvényes és többnyire általánosan ismert adatokból áll. Sokkal érdekesebb a második rész, mely a felsőfokú tanítás tárgyairól, az egyetemi városokról, a felső iskolaügy jelleméről, az egyetemi statutumokról, a tanárok alkalmazásáról, személyiségéről, jövedelmeiről és kiváltságairól, a diákokról, a diákéletéről és diákegyesületekről, az egyetemi fegyelemről stb. szól. Csupa érdekes tárgy sok meglepő részlettel, melyet a szerző élvezetes módon tudott feldolgozni.

w. j.

Das öffentliche Unterrichtswesen Deutschlands in der Gegenwart. Von Dr. Paul Stötzner (Sammlung Götschen 130).

Az ismeretes Götschen féle gyűjtemény e kötete 160 lapon elég jó áttekintést ad Németország egész mai nyilvános közoktatásügyéről. A dolog természeténél fogva 3 részre oszlik. Az elsőben tárgyalja a népiskola ügyét, a másodikban a középiskoláét (höheres Schulwesen) és a harmadikban a főiskoláét. A népiskolaügy czíme alatt szól a szorosabb értelemben vett népiskoláról az egyes németországi államokban, azután a polgáriskoláról (Mittelschule) és a továbbképző iskoláról (Fortbildungsschule). A középiskolaügy czíme alatt tárgyalja a gymnasiumot, realgymnasiumot, főrealiskolát, realiskolát, a reformiskolákat az (altonai és a frankfurti mintákat), a felső leányiskolát és a leánygymnasiumot. A főiskolaügy szakaszában pedig szól az egyetemről, technikus és más főiskolákról és a népfőiskoláról (Volkshochschule, mely a német «University Extension» — mozgalomnak az eredménye). Legbehatóbban tárgyalja a szerző a népiskolaügyet, de eléggé részletes a középiskolákról szóló rész is, míg ellenben a főiskolák állapotát csak igen röviden vázolja. A tárgya-